

Sant Pere de la Portella.

Arquitectura

Sant Pere de la Portella. Alçat des del costat de llevant del conjunt monàstic amb les construccions monacals, l'absis i el campanar (dibuix: R.Fusté-A.Navarro-Servei del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat). CATALUNYA ROMÀNICA. VOL XII. ENCICLOPÈDIA CATALANA

El 1959 els claustres eren recuperables fàcilment, car la degradació era mínima.

ARXIU R. VILADÉS

EN AQUEST ARTICLE PARLAREM solament de l'arquitectura de l'església i dels claustres, car endinsar-se en les dependències del monestir, amb l'estat actual de ruïna, és una mica arriscat, ja que si no es poden donar dades fiables, val més deixar-ho fins que es pugui estudiar a fons.

L'església de Sant Pere de la Portella és un edifici d'una sola nau, d'uns 30 x 10 m, rematada a sol ixent per un absis semicircular. El parament és a base de petits carreus polits, ajustats amb poc morter i disposats en filades regulars.

A la façana de ponent hi ha la porta d'entrada, la qual presenta dos arcs de mig punt adovellats i en degradació, si bé el de sobre és molt més desplaçat del que seria normal. Un tros més amunt hi ha un rossetó, sense cap ornamentació, igual que la portalada.

La part més característica de l'edifici, tot i la seva sobrietat, és, sense cap mena de dubte, l'absis. Està format per arcuacions cegues i bandes llombardes en forma de columnes semicirculars, molt característiques

del final d'aquest estil. Les columnes formen cinc compartiments amb quatre arcuacions cadascun, recolzades en petites mènsules. En tres dels cinc compartiments hi ha una petita finestra de doble esqueixada, amb arc de mig punt format per petites dovelles. Encara hi ha una altra finestra tapiada a migdia.

En fer-hi obres, al segle XVIII, es sobrealçaren els murs de la nau i es modificaren algunes obertures.

A frec del mur de tramuntana i, més o menys, al mig de l'edifici, s'alça el gran campanar de torre de planta quadrada, amb un finestral a cada costat, amb arc de mig punt adovellat.

L'interior de la nau presenta les reformes que s'hi feren en el segle XVIII. Per això es pot observar encara part de l'enguixat amb cornises de regust neoclàssic.

La volta de la nau és de canó i la de l'absis de quart d'esfera. L'única

Conjunt d'edificis de Sant Pere de la Portella des de llevant, l'any 1959. ARXIU R. VILADÉS

ornamentació de l'absis consisteix en cinc senzills arcs amb les seves corresponents columnes i els capitells.

Tot plegat ens inclina a creure que es tracta d'una obra de principis del segle XII, tot i que hi ha elements que poden pertànyer perfectament a finals del segle XI.

Seria bo d'esbrinar com era l'edifici que es va consagrar el 1035, i

el perquè d'aquesta nova construcció.

Sens dubte que el claustre és una construcció molt més tardana, ente els segles XIV i XV, probablement. És de planta quadrada, amb arcades a tres bandes i de dos pisos. Pel que s'observa a simple vista, és possible que no es fessin els dos pisos a la vegada, ja que sobre el primer tram d'arcades hi ha una filada de carreus

més grans que donen a entendre que no continuava un altre pis; amb tot, caldria fer-ne un estudi més acurat.

Els trams consten de dues arcades de mig punt, llevat de la banda de ponent on hi ha un sol arc. Alguns arcs són un xic apuntats; els altres són de mig punt, amb dovelles ben escairades i polides; el pas del temps i la mala qualitat de la pedra fa que bona part dels carreus siguin erosionats. Els de la planta baixa descansen sobre una bona base; en canvi, els del segon pis arrenquen directament de l'ampit. Les arcades són de poca alçada i amplària, i l'espai interior de tot el recinte és de reduïdes dimensions.

Malgrat que no sigui la finalitat d'aquest article, sí que val la pena fer una crida per salvar definitivament tot el conjunt. La seva història, la seva ubicació i monumentalitat ho reclamen. Només caldria trobar una sortida per a la seva utilització. Segur que podria oferir un bon servei.

Ramon Viladés Llorens

avilum - 98 s.l.

alumini - ferro - vidre - inox

OFICINA: Pl. Viladomat, 15 - Tel. 93 822 14 41 - 08600 BERGA

TALLER: Cal Pere Nou - Tel. 93 823 05 40 - 08610 AVIÀ

Ens plau convidar-vos al mil·lenari de la Portella a celebrar els propers dies 27 i 28 de juny de 1998.

L'alcalde

Joan Bernat i Ribat

